

Sygn. akt XII Gz 512/13

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Gdańsku XII Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Bożena Kachnowicz – Kokot

Sędziowie: SSO Ewa Górniak

SSO Jolanta Safader – Skwarlińska (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2013 roku w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku A. C.

z udziałem (...) Spółdzielni Mieszkaniowej z siedzibą w G.

o zobowiązanie spółdzielni do udostępnienia dokumentów

na skutek zażalenia uczestnika postępowania (...) Spółdzielni Mieszkaniowej z siedzibą w G.

na postanowienie Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku w E. z dnia 24 maja 2013r. w przedmiocie kosztów postępowania (punkt 3 sentencji postanowienia), sygn. akt GD VIII Ns-Rej. KRS (...)

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie w punkcie 3 (trzecim) i w tym zakresie przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu Gdańsk – Północ w Gdańsku do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

Sygn. akt XII Gz 512/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 24 maja 2013r. Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku w sprawie z wniosku A. C. z udziałem (...) Spółdzielni Mieszkaniowej z siedzibą w G. o zobowiązanie spółdzielni do udostępnienia dokumentów, sygn. akt GD VIII Ns-Rej. KRS (...):

- na podstawie art. 8¹ ust. 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych i art. 18 § 3 ustawy Prawo Spółdzielcze oddalił wniosek A. C. o zobowiązanie (...) Spółdzielni Mieszkaniowej z siedzibą w G. o udostępnienie wnioskodawcy do wglądu następujących dokumentów: a/ zatwierdzonego uchwałą nr (...) Rady Nadzorczej sprawozdania Zarządu Spółdzielni z wykonania planu remontów nieruchomości przy ul. (...), b/ protokołów sporządzonych w okresie od stycznia do grudnia 2012r. przez Komisję Rewizyjną, Komisję (...) Eksploatacyjną, Komisję Społeczno – Samorządową Rady Nadzorczej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej z siedzibą w G., c/ oceny bilansu za 2011r. sporządzonej przez Komisję Rewizyjną Rady Nadzorczej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej z siedzibą w G. oraz d/ protokołów badań przez komisje wewnętrzne Rady Nadzorczej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej z siedzibą w G. okresowych sprawozdań zarządu spółdzielni z realizacji budżetu za trzy kwartały 2012r. – uznając, że brak

jest podstaw do zobowiązania Spółdzielni w tym przedmiocie świetle w/wym przepisów (punkt 1 sentencji postanowienia);

- na podstawie art. 355 k.p.c. umorzył postępowanie w pozostałym zakresie (punkt 2 sentencji postanowienia);
- zasądził od uczestnika postępowania (...) Spółdzielni Mieszkaniowej z siedzibą G. na rzecz wnioskodawcy A. C. kwotę 150,- zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (punkt 3 sentencji postanowienia);
- oddalił wniosek A. C. o zwrot kosztów postępowania w pozostałym zakresie (punkt 4 sentencji postanowienia).

Jeżeli o orzeczenie w przedmiocie kosztów postępowania, to Sąd Rejonowy wskazał, iż „(cyt.) W odniesieniu do dokumentów będących przedmiotem niniejszego postępowania stwierdzić należy, że dopiero w odpowiedzi na wniosek opatrzony datą 10.01.2013r., uczestnik postępowania wyjaśnił, że obciążenie poszczególnych nieruchomości stosunkowo kwotą 70,11 zł, dotyczy należności za wykonanie kolorowego wydruku załącznika do planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego rejon ulic (...). (...), załączając jednocześnie kserokopię przedmiotowego dokumentu wraz z kopią faktury z dnia 13.01.2012r. za jego wykonanie (k- 19 i 39 akt sprawy).

Uczestnik postępowania oświadczył również na rozprawie w dniu 25.03.2013r., że zlecenie na wykonanie przedmiotowego dokumentu miało charakter ustnego zlecenia (k- 40 akt sprawy).

Wprawdzie sam dokument w postaci wydruku załącznika do planu zagospodarowania przestrzennego nie jest dokumentem wymienionym w treści art.8/1/ ust.1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych (spółdzielnia zobowiązała się udostępnić ten dokument wnioskodawcy, k- 53 akt sprawy) to samo zlecenie i fakturę za wykonanie przedmiotowego wydruku nr (...) z dnia 13.01.2012r. należy zaliczyć do dokumentów, które członek spółdzielni ma prawo otrzymać stosownie do art.8/1/ ust.1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Żądanie w tym zakresie członek spółdzielni zgłosił w piśmie z dnia 11.11.2012r. (k. 24 akt sprawy), a dokumenty i wyjaśnienia otrzymał po złożeniu wniosku. Do daty złożenia wniosku uczestnik postępowania nie odpowiedział bowiem na żądanie członka spółdzielni zawarte w pismach z 11.11.2012r. i 12.01.2013r.

Powyższą okoliczność sąd uwzględnił rozstrzygając o obowiązku zwrotu przez uczestnika na rzecz wnioskodawcy część kosztów postępowania w postaci połowy opłaty od wniosku.

Wobec przekazania w/w dokumentów i wyjaśnień wnioskodawcy postępowanie w tym zakresie należało umorzyć na mocy art.355 kpc”.

Dalej, Sąd Rejonowy wskazał, iż o kosztach postępowania orzekł na podstawie art. 520 § 3 k.p.c.

W zażaleniu na postanowienie o zwrocie kosztów postępowania zawarte w punkcie 3 (trzecim) wyżej przedstawionego postanowienia uczestnik postępowania (...) Spółdzielnia Mieszkaniowa z siedzibą w G. zarzucił naruszenie art. 520 § 3 k.p.c., gdyż w niniejszej sprawie nie wystąpiły przesłanki określone w tym przepisie uprawniające do nałożenia na uczestnika postępowania kosztów poniesionych w sprawie przez wnioskodawcę. Skarżący wniósł o uchylenie punktu 3 (trzeciego) zaskarżonego postanowienia i zasądzenie kosztów postępowania od wnioskodawcy A. C..

W odpowiedzi na zażalenie wnioskodawca A. C. domagał się obciążenia uczestnika postępowania kosztami postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie uczestnika postępowania należało uwzględnić.

Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 520 § 1 k.p.c. koszty postępowania nieprocesowego nie podlegają rozliczeniu pomiędzy uczestnikami tego postępowania, lecz każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 2011 r., II CZ 55/11, LEX nr 949024). Reguła ta doznaje ograniczeń, jeżeli uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich

są sprzeczne (art. 520 § 2 k.p.c.), a także, gdy interesy uczestników są sprzeczne lub jeżeli uczestnik postępował niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie (art. 520 § 3 k.p.c.). W takich przypadkach sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub nałożyć go na jednego z uczestników w całości. Stworzenie katalogu spraw, w których interesy uczestników są sprzeczne nie jest możliwe, nie powinno jednak budzić sprzeciwu stwierdzenie, że w postępowaniu nieprocesowym są rozpoznawane sprawy, w których interesy uczestników zazwyczaj są sprzeczne np. do tej kategorii zaliczają się sprawy o stwierdzenie nabycia własności rzeczy przez zasiedzenie.

Wyrażonej w art. 520 § 2 k.p.c. reguły stosunkowego rozdzielenia kosztów postępowania lub obciążenia nimi jednego uczestnika nie można wyklądać jak obowiązku sądu bezwzględnego obciążenia uczestnika tymi kosztami zawsze gdy stopień zainteresowania uczestników wynikiem postępowania jest różny lub występuje sprzeczność interesów. Wskazuje na to formuła przepisu „sąd może”. Potrzebę zastosowania wynikającej z powołanego przepisu reguły Sąd poddaje ocenie z uwagi na okoliczności sprawy. Do okoliczności sprawy zaliczyć należy m.in. stopień ingerencji rozstrzygnięcia w sferę prawną uczestnika, a więc czy pomiędzy uczestnikami występuje jedynie różny stopień zainteresowania wynikiem postępowania czy też sprzeczność interesów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 02 lutego 2012r., II CZ 150/11, LEX nr 1254658).

Dodać też należy, że rozwiązanie powyższe odbiega od reguły dominującej w procesie, w myśl której strona przegrywająca sprawę jest obowiązana zwrócić przeciwnikowi – na jego żądanie – wszystkie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (art. 98 § 1 k.p.c.). Nie mniej jednak w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że uregulowanie z art. 520 k.p.c. nie ma charakteru wyczerpującego, zatem także w postępowaniu nieprocesowym mogą znajdować odpowiednie zastosowanie reguły dotyczące zwrotu kosztów procesu wynikające z art. 98 k.p.c. i następnich k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 08 lipca 1987r., III CZP 37/87, OSNC 1988/10/138).

W ocenie Sądu Okręgowego, treść uzasadnienia zaskarżonego postanowienia Sądu pierwszej instancji uniemożliwia dokonanie oceny podjętego rozstrzygnięcia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2011r., I UK 325/10, LEX nr 949020). Co prawda Sąd pierwszej instancji wskazał na przepis art. 520 § 3 k.p.c., jako podstawę rozstrzygnięcia, jednak zauważyć należy, że skoro Sąd pierwszej instancji dokonał stosunkowego rozdzielenia kosztów postępowania, to powinien był kierować się przesłankami wskazanymi w art. 520 § 2 k.p.c., a nie przesłankami wskazanymi w art. 520 § 3 k.p.c., zgodnie z którym sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika, gdy interesy uczestników są sprzeczne lub uczestnik postępował niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie. Ewentualnie Sąd pierwszej instancji powinien był wskazać, w oparciu o którą z reguł dotyczących zwrotu kosztów procesu wynikających z art. 98 k.p.c. i następnich k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. zasądził od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy połowę poniesionych przez tego ostatniego kosztów postępowania.

W niniejszej sprawie uzasadnienie stanowiska Sądu pierwszej instancji tym bardziej jest konieczne, że uczestnik postępowania w zażaleniu wskazał na to, że z prowadzonej już od października 2012r. korespondencji z (...) Spółdzielnią Mieszkaniową w G. nie wynikało, że wnioskodawca domaga się wglądu do kopii zlecenia (zresztą ustnego) i faktury na wykonanie kserokopii wielkoformatowego załącznika graficznego do planu zagospodarowania przestrzennego. Ponadto, zanim Zarząd w/wym Spółdzielni odpowiedział na pismo z dnia 11.11.2012r., wnioskodawca A. C. wszczął postępowanie i Sąd na rozprawie w dniu 25.03.2013r. zobowiązał uczestnika postępowania do złożenia odpowiedzi na wniosek zawarty w piśmie skierowanym do Sądu z dnia 11.01.2013r.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu sporządzonym zgodnie z wymogami określonymi w art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., powinien zatem rozważyć, czy są podstawy faktyczne i prawne do odstąpienia od zasady wyrażonej w art. 520 § 1 k.p.c. Należy zgodzić się z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 26 stycznia 2011r., IV CZ 101/10, LEX nr 898272, że w postępowaniu nieprocesowym co do zasady nie ma podstaw do domagania się przez uczestnika, który poniósł określone koszty, zwrotu ich od pozostałych uczestników.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał, że zaskarżone postanowienie w przedmiocie kosztów postępowania (punkt 3 sentencji postanowienia), podlegało uchyleniu na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 i w zw. z art. 7 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym z dnia 20 sierpnia 1997r. (Dz.U. Nr 121, poz. 769 z późn. zm.) w zw. z art. 108 § 2 k.p.c.